

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratul Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „G.V. Panaghiu” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 prin care a fost admis apelul declarat de Gospodăria Țărănească „G.V. Panaghiu” casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015 și emis o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La data de 20 august 2015, GȚ „G.V. Panaghiu” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al RM (în continuare IFPS), cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 28 aprilie 2015, prin intermediul oficiului poștal a primit decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău (în continuare IFS pe mun. Chișinău) nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, semnată de șeful adjunct al IFS pe mun. Chișinău prin care față de GȚ „G.V. Panaghiu” a fost aplicată amenda în mărime de 7 000 lei pentru efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și de control în conformitate cu prevederile art. 254 alin. (1) Cod fiscal și în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere a persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor în conformitate cu art. 253 alin. (1) Cod fiscal.

Relatează reclamanta că nefiind de acord cu decizia sus menționată a depus o contestație către organul emitent, iar prin decizia nr. 147 din 11 iunie 2015 IFS pe mun. Chișinău, a considerat contestația parțial întemeiată și a modificat decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 cu excluderea aliniatului 2 din partea constatatoare a

deciziei. Totodată, a fost exclus și capitolul 1, liniuța a 1-a, din partea decisivă a deciziei, și anume amenda în mărime de 7 000 lei aplicată efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și de control aplicată conform art. 254 alin.(1) Cod fiscal a fost anulată, în rest decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 în partea aplicării amenzii în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor, fiind menținută.

Sușține, reclamantul că nu a fost de acord cu decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015 și a contestat-o la IFPS în partea neanulării amenzii în mărime de 10 000 lei aplicată pentru neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor.

Iar, prin decizia nr.149 din 29 iulie 2015, IFPS a considerat neîntemeiată contestația din 30 iunie 2015, obligînd GȚ „G.V. Panaghiu” să execute decizia nr.653/3/11 din 22 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației cu modificările operate prin decizia pe marginea contestației nr.147 din 11 iunie 2015 emisă de IFS pe mun. Chișinău.

Menționează reclamantul că nu este de acord cu decizia nr.149 din 29 iulie 2015 a IFPS, iar în acest sens indică că IFS pe mun. Chișinău neîntemeiat a anulat doar amenda în mărime de 7 000 lei aplicată pentru efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și de control fără a anula și amenda în mărime de 10 000 lei aplicată pentru neprezentarea la prima cerere a persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor.

Respectiv, consideră că IFS pe mun. Chișinău greșit a stabilit faptul că Ermicioi Svetlana este vânzătoarea GȚ „G.V.Panaghiu”, deoarece în contestație a fost clar specificat că Ermicioi Svetlana nu este angajată la GȚ „G.V.Panaghiu”, dar este o persoana de la piață, căreia în dimineața zilei de 02 aprilie 2015, conducătorul GȚ „G.V.Panaghiu” în baza autorizației nr. T/14 din 25 martie 2015 eliberate cu dreptul de a comercializa produse agricole recoltate, i-a adus spre realizare mere din gospodăria sa.

Mai mult decât atât, Ermicioi Svetlana a întocmit o explicația în calitate de persoană fizică și nici de cum în calitate de vânzătoare, angajată a GȚ „G.V.Panaghiu”, potrivit căreia s-a explicat clar că conducătorul GȚ „G.V.Panaghiu” a avertizat-o că nu are dreptul de a vinde alte fructe în afară de mere și numai după ce a plecat conducătorul gospodăriei, la propunerea unei persoane de la piață dînsa a luat spre realizare și alte fructe în cantități foarte mici, deoarece la momentul controlului spre comercializare avea un ananas, o pamelo, câteva portocale și lămâi, fapt specificat și în actul de control și confirmat de colaboratorii IFS pe mun. Chișinău în timpul efectuării controlului fiscal prin metoda verificării operative.

Mai consideră că nu poartă nici o vină pentru faptul că vânzătoarea Ermicioi Svetlana, angajată pentru realizarea producției crescute de GȚ „G.V.Panaghiu” a luat spre realizare și altă producție.

Respectiv, menționează că vânzătoarea Ermicioi Svetlana și-a asumat toată răspunderea asupra faptului că a comercializat și altă producție în afară de aceea ce i-a fost adusă și consideră că ultima urmează a fi pedepsită ca persoană fizică.

Totodată, invocă reclamanta că la emiterea deciziei colaboratorii Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău au încălcat prevederile art. 232 Codul contravențional

deoarece amenda în mărime de 7 000 lei aplicată prin decizia nr.653/3/11 din 22 aprilie 2015, contravine legislației în vigoare, or, conform Hotărârii Guvernului nr.474 din 28.04.1998 cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar, în Anexa la Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, în pct.2 a Listei genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea mașinilor de casă și control este stipulat că comercializarea de către gospodăriile țărănești (de fermier) a produselor agricole altor agenți economici, precum și serviciile pentru agricultură prestate de acestea, cu eliberarea bonurilor de plată.

La fel, consideră că IFPS a examinat superficial contestația depusă lăsînd fără apreciere prevederile art.238 Codului contravențional.

Susține reclamantul că IFPS urma să aprecieze și să cerceteze obiectiv și sub toate aspectele probele prezentate de gospodăria țărănească, inclusiv lămurirea vânzătoarei în care clar a fost scris că nu activează în gospodăria dată și că fără știrea GȚ „G.V.Panaghiu” a luat de la o persoană din piață spre realizare și alte fructe, asumându-și riscul de a realiza aceste fructe, mai mult decât atât a ascuns și faptul că în timpul zilei de 02 aprilie 2015 a avut loc un control și a semnat actul întocmit de către colaboratorii IFS pe mun. Chișinău.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 32-33, 238, 266 din Codul contravențional și art. art. 8, 11 din Codul fiscal.

Solicită, anularea integrală a deciziei IFPS nr. 149 din 29 iulie 2015 și anularea parțială a deciziei IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015 și anume pct. III în partea menținerii fără modificări a deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 cu privire la aplicarea față de GȚ „G.V. Panaghiu” a amenzii în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere a persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor cu admiterea integrală a contestației.

Prin încheierea protocolară din 25 septembrie 2015, a fost admis demersul IFPS și atras în proces în calitate de intervenient IFS pe mun. Chișinău.

Prin hotărîrea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de GȚ „G.V. Panaghiu” casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă fiind anulată integral deciziei IFPS nr. 149 din 29 iulie 2015, și parțial decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015 și anume în partea pct. III prin care a fost menținută fără modificări decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 cu privire la aplicarea față de GȚ „G.V. Panaghiu” a amenzii în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere a persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor și anulată decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către GȚ „G.V. Panaghiu” în partea menținută prin decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015.

La 08 iulie 2016, IFPS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate de organul fiscal acordând prioritate intimatului, a interpretat extinctiv și nu a aplicat corect prevederile art. 253 alin. (1), 8 alin. (2) din codul fiscal care stabilește împiedicarea controlului organului fiscal și drepturile și obligațiile contribuabilului și nu a invocat careva argumente la respingerea probelor pe care s-au întemeiat actele controlului fiscal, fapt ce a dus la emiterea unei decizii ilegale și neîntemeiate.

Totodată, invocând prevederile art. 3 alin. (1), 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, care reglementează obiectul acțiunii în contencios administrativ termenele de adresare în instanța de contencios administrative, menționează că avînd în vedere că IFPS a examinat cererea prealabilă, și a menținut în vigoare decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, decizia nr. 149 din 29 iulie 2015 emisă de IFPS nu se încadrează în noțiunea de act administrativ, iar GȚ „G.V. Panaghiu” nu urma să conteste în judecată acțiunile organului ierarhic superior care nu a satisfăcut cererea prealabilă de anulare sau de modificare a actului administrativ, emis de autoritatea ierarhic inferioară, deoarece prin răspunsul IFPS la cererea prealabilă nu a fost vătămat un drept recunoscut de lege al acestuia și respectiv acesta nu este obiect al contenciosului administrativ.

Sau, în acest caz, obiect al acțiunii a constituit numai actul, emis de autoritatea publică inferioară și anume decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 emisă de IFS pe mun. Chișinău.

Mai indică recurentul că dacă prin hotărîrea persoanei cu funcție de răspundere ierarhic superioare sau a organului ierarhic superior ar fi fost anulată în totalitate hotărîrea persoanei cu funcții de răspundere ierarhic inferioare sau a organului ierarhic inferior, adoptînd o hotărîre nouă, atunci obiect al acțiunii în instanța de contencios administrativ ar constitui și ultima hotărîre.

Prin urmare, de la momentul primirii deciziei pe marginea contestației emise de IFS Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015, GȚ „G.V. Panaghiu” urma să se adreseze în instanța de judecată în decurs de 30 de zile, ceea ce nu a făcut adresîndu-se cu o contestație către IFPS.

Mai mult decît atît instanța de apel a ignorat prevederile pct. 40 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 30 octombrie 2009 cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi a Legii contenciosului administrativ, care prevede că în cazul în care organul emitent, în baza cererii prelabile, a revocat actul contestat și a adoptat o nouă hotărîre, prin care persoana, de asemenea, se consideră lezată într-un drept al său, ea nu va contesta ultimul act administrativ cu cerere prealabilă, dar se va adresa direct în instanța de contencios administrativ.

Astfel, consideră recurentul că instanța de apel eronat a constatat că acțiunea înaintată în privința Deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 a IFS Chișinău a fost depusă în termenul de 30 de zile stabilit de Legea contenciosului administrativ.

La data de 05 august 2016, IFS pe mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție și neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și normelor de drept procedural, și în special al Codului Fiscal, Codului de procedură civilă, Codului civil și a Legii contenciosului administrativ,

Subsecvent, invocând prevederile art. 241 al. (5) din CPC, care reglementează cuprinsul hotărârii, indică recurentul că la adoptarea deciziei, instanța de apel nu și-a motivat în nici un fel respingerea argumentelor și probelor invocate de IFS mun. Chișinău în susținerea poziției sale.

Totodată referitor la invocarea de către instanța de apel a respectării termenului de prescripție la înaintarea cererii de chemare în judecată, cu referire la prevederile art. 3 din Legea contenciosului administrativ care reglementează obiectul acțiunii în contencios administrativ, afirmă recurentul că prin decizia IFS mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015 și decizia IFPS nr. 149 din 29 iulie 2015 emise pe marginea contestațiilor depuse de GȚ „G.V.Panghiu” nu au fost aplicate careva sancțiuni pecuniare aferente taxelor și impozitelor, drept consecință, nu cade sub incidența art. 3 din Legea nominalizată și nu constituie obiect al acțiunii în instanța de contencios administrativ, or, deciziile nominalizată reprezintă rezultatul reexaminării actului administrativ contestat de reclamant, prin care nu sunt vătămate careva drepturi ale agentului economic.

Concomitent menționează că instanța de judecată nu poate discuta conținutul unui răspuns la contestație oferit de autoritatea fiscală unei persoane fizice și/sau juridice, deoarece contestatarul nu poate pretinde ca răspunsul la contestație (să fie dat propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, or, stabilirea răspunsului este atributul exclusiv autorității fiscale.

În aceeași ordine de idei, relatează că potrivit art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel, iar reieșind din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ nr. 10 din 30 octombrie 2009 stipulează, adresarea repetată cu cerere prealabilă aceluiasi organ, de regulă nu se admite, de aceea termenul de înaintare a acțiunii în instanța de contencios administrativ curge de la data primirii răspunsului la prima cerere prealabilă, iar în cazul în care persoana în cadrul termenului stabilit de art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ s-a adresat repetat organului emitent sau organului ierarhic superior, termenul de adresare în judecată va curge de la data primirii ultimului răspuns.

La fel, indică că reieșind din prevederile art. 16 alin. (1), 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, care stabilește depunerea cererii de chemare în instanța de contencios administrative și termenele de adresare în instanța de contencios administrative, GȚ „V.G. Panaghiu” urma să conteste actul administrativ în instanța de contencios administrativ în termen de o lună din momentul aducerii la cunoștință a acestuia, adică în decurs de 30 de zile de la recepționarea răspunsului la prima contestație.

Prin urmare, insistă că GȚ „G.V. Panaghiu” a omis termenul de prescripție prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ iar contrar prevederilor art. 17

alin. (5) din Legea contenciosului administrativ și art. 116 alin. (1) CPC, care prevede posibilitatea repunerii în termen nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei copia deciziei instanței de apel din 14 aprilie 2016, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces prin scrisoarea nedatată cu nr. de ieșire 2576 (f.d. 102), însă, careva date privind recepționarea acesteia de către IFPS și IFS pe mun. Chișinău materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 08 iulie 2016 și respectiv 05 august 2016, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel după cum denotă din actele cauzei înaintând acțiunea în judecată împotriva IFPS, intervenient accesoriu IFS pe mun. Chișinău, GȚ „G.V. Panaghiu” a solicitat anularea integrală a deciziei IFPS nr. 149 din 29 iulie 2015 și anularea parțială a deciziei IFS pe mun. Chișinău din 147 din 11 iunie 2015 și a nune a punctului III din decizie în partea menținerii fără modifică a deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 prin care față de GȚ „G.V. Panagiu” a fost aplicată amendă în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor.

Judecând pricina în cauză prima instanță a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv concluzionând că la caz, actul administrativ contestat de GȚ „G.V. Panaghiu” este decizia de sancționare nr. 653/11 din 22 aprilie 2015 pentru care termenul de 30 zile de contestare în instanța de contencios administrativ a început să curgă începând cu data de 22 iunie 2015, când GȚ „V.G. Panaghiu” i-a fost comunicată decizia nr.147 din 11 iunie 2015 pe marginea contestației asupra deciziei de sancționare, pe când GȚ „V.G. Panaghiu” a sesizat instanța de contencios administrativ la 20 august 2015, ceea ce denotă depășirea termenului legal de 30 de zile.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către GȚ „V.G. Panaghiu”, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii acestuia, casării hotărârii primei instanțe și emiterii unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, anulând integral decizia IFPS nr. 149 din 29 iulie 2015 și parțial decizia IFS mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015, în partea punctului III din decizie prin care a fost menținută fără modificări decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 privind aplicarea față de GȚ „G.V. Panagiu” a amenzii în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor. Totodată instanța de apel a anulat decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către GȚ „G.V. Panaghiu” în partea menținută prin decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015.

În susținerea soluției date, instanța de apel cu referire la prevederile art. 269 Cod fiscal care stabilește depunerea contestației a reținut că decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 a fost contestată în termen la IFS mun. Chișinău în temeiul art. 269 alin. (1) Cod fiscal, iar decizia nr. 147 din 11 iunie 2015 emisă pe marginea contestației GȚ „V.G. Panaghiu” a fost contestată la IFPS conform art. 269 alin.(2) din Codul fiscal care oferă contestatarului opțiunea de a contesta decizia organului emitent pe marginea contestației depuse fie în fața IFPS fie în instanța de judecată.

A mai constatat instanța de apel că odată ce decizia IFS pe mun. Chișinău a fost contestată de GȚ „V.G. Panaghiu” în fața IFPS, decizia acestuia nr. 149 din 29 iulie 2015 emisă pe marginea contestației GȚ „V.G. Panaghiu” a fost contestată în instanța de judecată cu respectarea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ, care a expirat la 28 august 2015.

Totodată, cu referire la fondul cauzei instanța de apel a reținut explicațiile formulate de Ermicioi Svetlana și autorizația nr. T-14 eliberată de Primăria mun. Chișinău, Pretura sect. Buiucani la data de 25 martie 2015, valabilă până la 25 iunie 2015, prin care lui Panaghiu Grigore i-a fost permis să presteze servicii prin comercializarea produselor agricole și a conchis că situația juridică în speță vizează comercializarea produselor în lipsa actelor confirmative, situație care nu se încadrează în elementele constitutive ale încălcării fiscale prevăzute de art. 253 alin. (1) Cod fiscal, care prevede împiedicarea activității organului fiscal, imputate GȚ „V.G. Panaghiu”.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel concluzionând că GȚ „V.G. Panaghiu” la depunerea cererii de chemare în judecată a respectat termenul prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ a interpretat eronat normele de drept material, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind depusă tardiv.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator, care atestă cu certitudine că la 22 aprilie 2015 în baza Actului de control fiscal nr. 1-708195 din 02 aprilie 2015, IFS pe mun. Chișinău a emis decizia nr. 653/3/11 asupra cazului de încălcare a legislației prin care în privința GȚ „V.G. Panaghiu” a fost aplicată amendă în mărime de 7 000 lei pentru efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa mașinii de casă și control în conformitate cu art. 254 alin. (1) Cod fiscal, și în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții ale organelor cu atribuții de administrare fiscală a documentelor privind proveniența mărfurilor conform art. 253 alin. (1) Cod fiscal (f.d. 8).

Tot materialul probator atestă că nefiind de acord cu decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, la 25 aprilie 2015, GȚ „V.G. Panaghiu” s-a adresat cu o contestație către IFS pe mun. Chișinău, solicitând admiterea contestației, anularea deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, inclusiv a amenzilor aplicate prin decizia respectivă (f.d. 9-11).

Drept urmare, prin decizia nr. 147 din 11 iulie 2015 pe marginea contestației a fost admisă parțial contestația GȚ „V.G. Panaghiu” fiind anulată amenda în sumă de 7 000 lei aplicată conform art. 254 alin. (1) din Codul fiscal pentru efectuarea încasărilor bănești în lipsa mașinii de casă și control (f.d. 12-13).

Este cert și faptul că la data de 22 iunie 2015 GȚ „V.G. Panaghiu” a recepționat decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 147 din 11 iunie 2015 și nefiind de acord cu conținutul acesteia la 30 iunie 2015 a depus o contestație prin care a solicitat IFPS

modificarea deciziei nr. 147 din 11 iunie 2015 și anularea amenzii în mărime de 10 000 lei aplicate conform art. 253 alin. (1) Cod fiscal.

Iar, prin decizia nr. 149 din 29 iulie 2015, IFPS a considerat contestația neîntemeiată obligînd GȚ „V.G. Panaghiu” să execute decizia nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale cu modificările operate prin decizia pe marginea contestației nr. 147 din 11 iunie 2015 emisă de IFS pe mun. Chișinău (f.d. 17-18).

Conform art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din aceeași Lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Iar, reieșind din prevederile al 17 alin. (1) din Legea menționată cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia, data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri, data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Colegiul reține că în interpretarea corectă a prevederilor legale citate este de înțeles că persoana ce consideră că i-a fost vătămat un drept al său printr-un act administrativ, poate solicita printr-o cerere prealabilă autorității emitente, revocarea în tot sau în parte, a acestuia, iar în cazul în care nu este de acord cu răspunsul primit la cererea prealabilă este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, de la data comunicării refuzului de soluționare a cererii prealabile sau de la data comunicării actului administrativ, anularea actului administrativ sau recunoașterea dreptului pretins.

Prin urmare, raportînd prevederile normelor legale enunțate la circumstanțele cauzei, este evident că GȚ „G.V. Panaghiu” ne fiind de acord cu decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 și solicitînd prin contestația din 25 aprilie 2015, autorității emitente IFS pe mun. Chișinău anularea acesteia, în cazul în care nu a fost de acord cu decizia pe marginea contestației nr. 147 din 11 iunie 2015, urma să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă și să conteste actul administrativ - decizia IFS pe mun. Chișinău nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, în termen de 30 de zile din momentul primirii răspunsului la contestație.

Or, pentru GȚ „G.V. Panaghiu” care a recepționat răspunsul pe marginea contestației depuse asupra deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, la 22 iunie 2015, fapt ce se confirmă prin Avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 34), termenul de 30 de zile prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ pentru contestarea

deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015 a început a curge la 22 iunie 2015 și a expirat la 22 iulie 2015.

Pe când, din actele cauzei rezultă că GȚ „G.V. Panaghiu” după ce la 22 iunie 2015 a primit decizia pe marginea contestației nr. 147 din 11 iunie 2015, a contestat-o organului ierarhic superior IFPS și doar la 20 august 2015 după recepționarea deciziei nr. 149 din 29 iulie 2015 pe marginea contestației adresate IFPS, GȚ „G.V. Panaghiu” a sesizat instanța de judecată solicitând anularea a decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscal nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, precum și a deciziilor nr. 147 din 11 iunie 2015 și nr. nr. 149 din 29 iulie 2015 emise pe marginea contestațiilor, astfel, fiind omis termenul de prescripție prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs consideră oportun de a remarca că contrar prevederilor art. 17 alin. (5) al Legii contenciosului administrativ, care indică că persoana care, din motive temeinic justificate, a omis termenul de prescripție poate fi repusă în termen în condițiile Codului de procedură civilă, și art. 116 alin. (1) CPC, care statuează că persoanele care din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, GȚ „G.V. Panaghiu” nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție.

Însă, în cadrul examinării cauzei în prima instanță IFS mun. Chișinău a invocat prescripția în favoarea sa (f.d. 55), iar potrivit art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond.

Prin urmare, Colegiul conchide că prima instanță, stabilind că GȚ „G.V. Panaghiu” a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului de prescripție și nu a solicitat repunerea în termen, cu referire la prevederile art. 25 din Legea contenciosului administrativ care stabilește împuternicirile instanței de contencios administrativ întemeiat a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv.

Respectiv, cele descrise combat concluziile instanței de apel, care prin prisma art. 269 alin. (2) din Codul fiscal nejustificat a argumentat că GȚ „G.V. Panaghiu” a contestat decizia pe marginea contestației nr. 147 din 11 iunie 2015, organului ierarhic superior IFSP iar decizia acestuia nr. 149 din 29 iulie 2015 a contestat-o în instanța de judecată cu respectarea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ.

Aceasta deoarece art. 269 alin. (2) din Codul fiscal stabilește expres că decizia pe care organul fiscal a emis-o pe marginea contestației poate fi contestată la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat sau atacată în instanța de judecată competentă.

Iar, în sensul art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, în cazul în care organul emitent, în baza cererii prealabile, a revocat actul contestat și a adoptat o nouă hotărîre, prin care persoana, de asemenea, se consideră lezată într-un drept al său, ea nu va contesta ultimul act administrativ cu cerere prealabilă, dar se va adresa direct în instanță de contencios administrativ.

Astfel, la caz este cert că GȚ „G.V. Panaghiu” recepționînd la 22 iunie 2016 decizia nr. 147 din 11 iunie 2015 pe marginea contestației împotriva deciziei nr. 653/3/11 din 22 aprilie 2015, urma să se adreseze direct în instanța de judecată în termenul prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ, și nu doar după contestarea deciziei nr. 147 din 11 iunie 2015 și primirea răspunsului asupra acesteia de la organul ierarhic superior.

Totodată, instanța de recurs consideră că odată ce la caz s-a constatat înaintarea acțiunii cu omiterea termenului de prescripție, nu este necesară și abordarea fondului

cauzei. Or, atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit, cu atât mai mult, reieșind din prevederile art. 113 alin. (1) și (2) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

În conexiunea celor invocate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a respins acțiunea ca fiind depusă tardiv.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de IFS pe mun. Chișinău și IFPS întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admit recursurile declarate de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratul Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Gospodăriei Țărănești „G.V. Panaghiu” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat pe municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva